

**ОБЩИНА****ИВАНОВО**

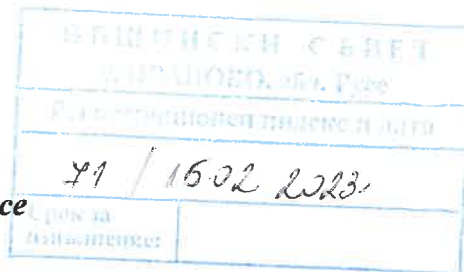
www.ivanovo.bg

7088 с. Иваново, Област Русе, ул. "Олимпийска" 75
тел.: 08116/22-53, факс: 08116/28-70, e-mail: obshtina@ivanovo.bg

Изм. № 08-07-42 / 1502 2023 г.

**ДО
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ –
ИВАНОВО**

**ДОКЛАДНА ЗАПИСКА
ОТ ПЛАМЕН ДОНЧЕВ –
Зам.- кмет на община Иваново, област Русе
За кмет на община Иваново, област Русе
(съгл. Заповед № РД-09-66/14.02.2023 г.
на Кмета на Община Иваново)**



ОТНОСНО: Приемане на Отчет за изпълнението на Програмата за развитие на туризма в община Иваново за 2022 г.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

На основание чл. 12 от Закона за туризма, Ви представям изготвения Отчет за изпълнението на Програмата за развитие на туризма в община Иваново за 2022 г.

Предвид изложеното предлагам на основание чл. 21, ал. 1, т. 24 и ал. 2, във връзка с чл. 27, ал. 3 от ЗМСМА и чл. 12, т. 1 от Закона за туризма Общински съвет – Иваново да приеме следното:

РЕШЕНИЕ:

1. ПРИЕМА Отчет за изпълнението на Програмата за развитие на туризма в община Иваново за 2022 г.

Приложение: Отчет за изпълнението на Програмата за развитие на туризма в община Иваново за 2022 г.

**ВНОСИТЕЛ,
ПЛАМЕН ДОНЧЕВ**
Зам.- кмет на община Иваново, област Русе
За кмет на община Иваново, област Русе
(съгл. Заповед № РД-09-66/14.02.2023 г.
на Кмета на Община Иваново)





ОДОБРЯВАМ.....
ПЛАМЕН ДОНЧЕВ*
Председател на КСВТОИ



ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В ОБЩИНА ИВАНОВО ПРЕЗ 2022 Г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за развитие на туризма в Община Иваново за 2022 година се приема на основание чл. 11 и чл. 12 от Закона за туризма (ЗТ) и е изготвена в съответствие с приоритетите на Националната стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България за 2014 – 2030 г., с приоритетите на Стратегия за устойчиво развитие на туризма в област Русе 2020-2030 г., План за развитие на туризма в Община Иваново в изпълнение на Стратегия за устойчиво развитие на туризма в Област Русе 2020-2030 и Плана за интегрирано развитие на Община Иваново за периода 2021 - 2027 г. и въз основа на местните туристически ресурси и потребности. Разработената програма има за цел да осигури трайна конкурентоспособност на община Иваново като туристическа дестинация, използвайки благоприятното ѝ местоположение. Изпълнението на заложените в нея мерки трябва да доведе до повишаване качеството на туристическите услуги, разнообразяване на предлагането и по-добра разпознаваемост на дестинацията с цел устойчивото развитие на туризма в община Иваново.

Настоящият отчет представя постигнатия напредък в развитието на туристическия сектор в общината, степента на изпълнение на планираните мерки и резултатите от тяхната реализация. Оценката на изпълнението на Програмата се извършва по посочения в нея набор от измерими показатели.

Мониторингът на прилаганата политика за развитие на туризма в община Иваново засяга следните аспекти:

- икономичност на извършваните дейности в съответствие с добрите административни принципи и управленски практики;

- ефикасност на използваните финансови, човешки, технически и други ресурси, включително оценяване на мерките за изпълнение на мониторинга и прилаганите процедури за преодоляване на констатирани недостатъци;
- ефективност по отношение постигането на целите на програмата и оценка на действителните резултати и въздействия в сравнение с очакваните.

II. ОСЪЩЕСТВЕНИ ДЕЙНОСТИ ПО РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

1. Изграждане и поддържане на инфраструктурата, обслужваща туризма на територията на общината, включително местните пътища до туристически обекти.

- Поддържане на пътната инфраструктура.

През 2022 г. са извършвани ремонти на пътната инфраструктура.

През 2022 г. Община Иваново е кандидатствала и е одобрена за финансиране за обект „Реконструкция и рехабилитация на участък от 3.050 км от общински път RSE 1108/III-501, Русе-Две могили/-Ивановски скални църкви от км 0+260 до км 3+310“. Сключено е споразумение № РД-02-30-64/26.10.2022 г. с МРРБ за финансиране на обекта на стойност 3 875 910 лв.

- Поддръжка на озеленените площи и декоративната растителност в обектите за обществено ползване.

- Осъществяване на сметосъбиране и сметоизвозване.

През 2022 г. на територията на населените места в община Иваново е извършвано организирано сметосъбиране и сметоизвозване по определен график. В периода 01.01. – 31.12.2022 г., от територията на населените места в Община Иваново са събирани и извозвани общо 2879,88 тона смесени битови отпадъци.

2. Организация на информационното обслужване на туристите

За информационното обслужване на туристите функционира туристически информационен център, поддържащ и предоставящ актуална информация за туристическите атракции, инфраструктура и услуги на територията на общината. В центъра се осъществяват и дейности, свързани с организация и популяризиране на културни, фолклорни и други мероприятия със значение за туризма, с разпространение на рекламни материали, както и с наблюдение и анализ на потребителското търсене в туристическата сфера.

В центъра са налични за ползване електрически велосипеди, придобити по проект LENA - Местна икономика и опазване на природата в региона на река Дунав по ОП Interreg „Програма за транснационално сътрудничество „Дунав“ 2014-2020“. Разработените по проекта природни маршрути предоставят допълнителна информация на туристите и създават реална възможност за разширяване на туристическото предлагане. В центъра се следи и за правилното функциониране на точките за безплатен достъп до Интернет в общината.

3. Изграждане и поддържане на туристически обекти, които са общинска собственост или за които правото за ползване и управление е предоставено на общината.

- Продължаващи целенасочени действия за изграждане на нови туристически обекти и придобиване право на управление и стопанисване на такива.

С РМС № 128 от 18.02.2021 г. на община Иваново е предоставен безвъзмездно за управление, за срок от 10 години Археологически резерват „Скални църкви - село Иваново“.

- Поддържане на общинските туристически обекти – паметници.
- Отдаване под наем на предоставените за управление павилиони – държавна собственост, които се намират на територията на АР „Ивановски скални църкви“ и АР „Средновековен град Червен“
- Поддържане на станция за зареждане и е-велосипеди, придобити по проект LENA - договор № DTP 1-189-2.2 по INTERREG „Програма за транснационално сътрудничество „Дунав“ 2014 -2020“.

4. Проведени мероприятия с местно и национално значение, които допринасят за развитието на туризма.

През 2022 г. се организираха и проведеха предвидените в културния календар на Община Иваново празници и фестивали, основните от които са Дванадесети Национален Фестивал на гъбата – с. Красен, „Празник под манастира-децата на Поломието“ - Старото село Иваново, Празник на община Иваново, „От Поломието до Дунав заедно“ - Селищно образуване „Стълпище“.

И Първи фолклорен фестивал „Родолюбие от Поломието – събор на народната шевица“ – с. Сваленик.

5. Провеждане на проучвания, анализи и прогнози за развитието на туризма в общината.

- Мониторинг и анализ на туристопотока на територията на общината, проучване на потребителските нагласи и пазарните тенденции в туристическия сектор.
- Набиране на информация относно бъдещи проекти, свързани с развитието на туризма с цел кандидатстване на общината.

6. Реклама на туристическия продукт на общината, включително участие на туристически борси и изложения.

- Разпечатка и разпространение през 2022 г. на 100 бр. дигитални и 100 бр. пътеводители за рекламиране на туристическите обекти на територията на община Иваново и за представянето ѝ като привлекателна туристическа дестинация.
- Периодична актуализация на информацията относно местата за настаняване и заведенията за хранене на официалния сайт на общината и в портала за отворени данни на Република България.
- Поддържане на профил в социалните мрежи и периодично публикуване на информация за провеждането на културни събития и реклама на туристическите атракции и услуги, предлагани на територията на общината.

- Предоставяне на информация на НПО и други заинтересовани страни, работещи активно за популяризиране на туристическите атракции.
- Рекламни клипове в социалните мрежи и YouTube.
- Отпечатване на статия за забележителностите в общината в списание *cherga.bg*.

7. Взаимодействие и членство на общината в туристически сдружения и в съответната организация за управление на туристическия район

- Осъществява се непрекъснато взаимодействие със Съюза на хотелиерите и ресторантьорите в Русе, във връзка с категоризацията на туристическите обекти.
- Община Иваново активно партнира за провеждането на информационни срещи, организирани от Областния информационен център – гр. Русе.
- Взаимодействие по дейности касаещи туризма, през 2022 г., е осъществявано с областна администрация – Русе, дирекция ПП „Русенски Лом“, с Регионалния исторически музей – град Русе и др., както и с представители на местата за настаняване на територията на община Иваново.
- Културният календар ежегодно се публикува на официалната уеб страница на общината.

8. Подобряване качеството на услугите, предлагани в общинските туристически обекти

- Периодично публикуване на информация, свързана с туризма в социалните мрежи и на интернет страницата на общината.
- Категоризиране на нови туристически обекти.

III. ИНДИКАТОРИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА

1. Посещения в туристически обекти

1.1. Експозиции на Регионалния исторически музей – гр. Русе

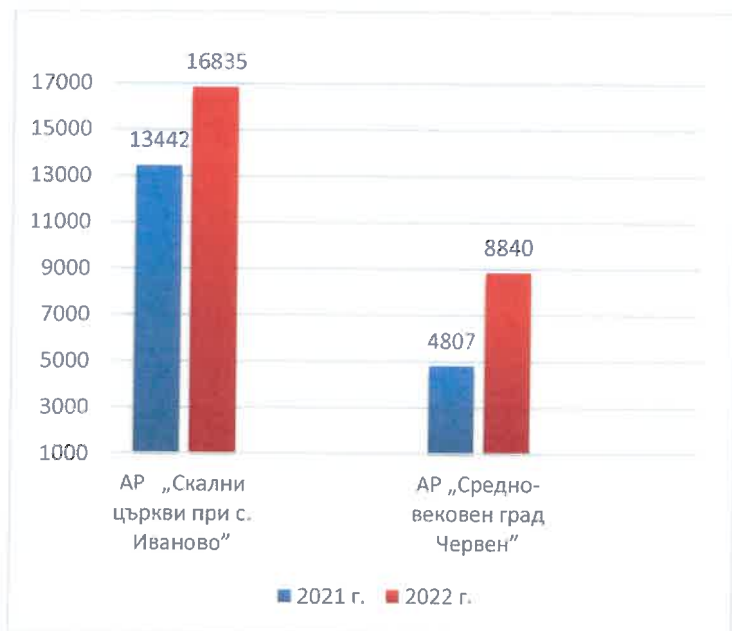
| | Посетители 2022 | | | | | | | | | | Общо |
|---|------------------------------|-----------|---------------|-------------|-----------|------------|---------------|----------|--------------|-------|-------|
| | ученици(от Русе и др. места) | | | | възрастни | | | чужденци | | служ. | |
| | предуч. възраст | нач. курс | прогимн. курс | среден курс | студенти | пенсионери | индив. посет. | групи | индив. гости | | |
| Арх. резерват „Ивановски скални църкви“ | 0 | 635 | 689 | 683 | 1056 | 1093 | 4474 | 3813 | 4349 | 43 | 16835 |
| Арх. резерват „Средновековен град Червен“ | 191 | 276 | 487 | 418 | 557 | 1690 | 3520 | 1124 | 520 | 57 | 8840 |

| № по ред | | 2015г. | | 2016г. | | 2017г. | | 2018г. | | 2019г. | | 2020г. | | 2021г. | 2022г. |
|----------|-----------------------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|----------------------|----------------------|
| | | Общ брой посетители | в т.ч. организирани | Общ брой посетители | в т.ч. организирани | Общ брой посетители | в т.ч. организирани | Общ брой посетители | в т.ч. организирани | Общ брой посетители | в т.ч. организирани | Общ брой посетители | в т.ч. организирани | Общ. Брой посетители | Общ. Брой посетители |
| 1. | АР „Скални църкви при с. Иваново” | 13884 | 9310 | 14903 | 9056 | 14431 | 11276 | 18817 | 10136 | 24311 | 13960 | 10659 | 9960 | 13442 | 16835 |
| 2. | АР „Средновековен град Червен” | 11402 | 7177 | 11432 | 8268 | 9072 | 6342 | 8000 | 4496 | 8922 | 5637 | 7361 | 5547 | 4807 | 8840 |

Източник: Регионален исторически музей – Русе

1.2. Туристически информационен център – с. Иваново

Тенденцията към траен растеж на потока от туристи общината бе прекъсната през 2020 година, но през настоящата година се наблюдава завишение спрямо предходната. Посещаемостта на туристическите обекти през 2022 г. се е повишила съгласно диаг.1, което е положителна тенденция. Общият брой на посетителите в центъра е 86 туристи от общо 5 страни (диаг.2), включително България. Основната част от тях са българи – 80%.



(диаг. 1)



(диаг.2)

По отношение на посетителите, ползвали услугите на ТИЦ, освен от обичайните за дестинацията български туристи, тенденция към траен интерес се наблюдава от страна на посетители от Великобритания, Германия, Австрия и Италия.

2. Реализирани нощувки в категоризираните места за настаняване

| Туристически обект | Брой реализирани нощувки |
|---|--|
| | За периода От 01.01.2022г. До 31.12.2022г. |
| Семеен хотел „Черния Щъркел“ – с. Нисово | 2894 |
| Къща за гости „Милковата Къща“ – с. Кошов | 672 |
| Хотел „Русенски Лом“ – с. Кошов | 195 |
| Къща за гости „Детелина 2“ – с. Иваново | 2591 |
| Къща за гости „Кладенеца-Ц“ – с. Иваново | 1262 |
| Къща за гости „Авлига“ – с. Божичен | 429 |
| Стаи за гости „Съни дейс“ – с. Божичен | 406 |
| Къща за гости „Седем поколения“ – с. Кошов | 80 |
| Хотел „Седем поколения“ – с. Мечка | 5270 |
| Къща за гости „Ерида“ – с. Тръстеник | 638 |
| Стаи за гости „Недината стая 1“ – с. Червен | 31 |
| Стаи за гости „Недината стая 2“ – с. Червен | 21 |
| Стаи за гости „Недината стая 3“ – с. Червен | 19 |
| Стаи за гости „Недината стая 4“ – с. Червен | 12 |
| Стаи за гости „Недината стая 5“ – с. Червен | 2 |
| Къща за гости „Интрига“ – с. Червен | 118 |
| Стаи за гости „Крейзи хаус 1“ - с. Красен | 1095 |
| Стаи за гости „Крейзи хаус 2“ - с. Красен | 1422 |
| Къща за гости „Малави Красен“ - с. Красен | 28 |
| Къща за гости „Малави Къща за гости Красен“ - с. Красен | 5 |
| Общо | 17190 |

3. Приходи от Туризм

Приходите от туристически данък в общината за 2022 г. са в размер на 8926,33 лв.

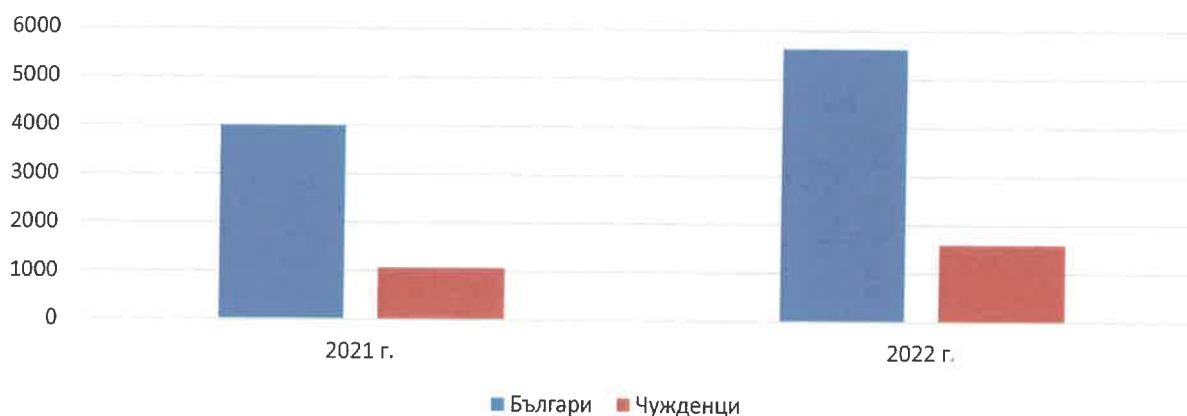
Динамиката на този показател спрямо предходни години показва сериозно увеличаване на потреблението в туристическия сектор спрямо 2020 и 2021 г.

Динамика по отношение на предходни години:

| | 2018г. | 2019г. | 2020г. | 2021г. | 2022г. |
|-------------------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-------------|
| Приходи от туристически данък | 7 802 лв. | 8 712 лв. | 4 139 лв. | 5 521 лв. | 8926,33 лв. |

IV. ПРОФИЛ НА ПОСЕТИТЕЛИТЕ

Туристопотокът в община Иваново и през 2022 г. се е състоял основно от български потребители. Съотношението българи-чужденци, посетили местата за настаняване, се запазва на нивото на предходната година. Общият брой на туристите значително се е увеличил през 2022 г. (диаг.4). Водещ пазар за входящ туризъм си остава Румъния.



(Диаг.4)

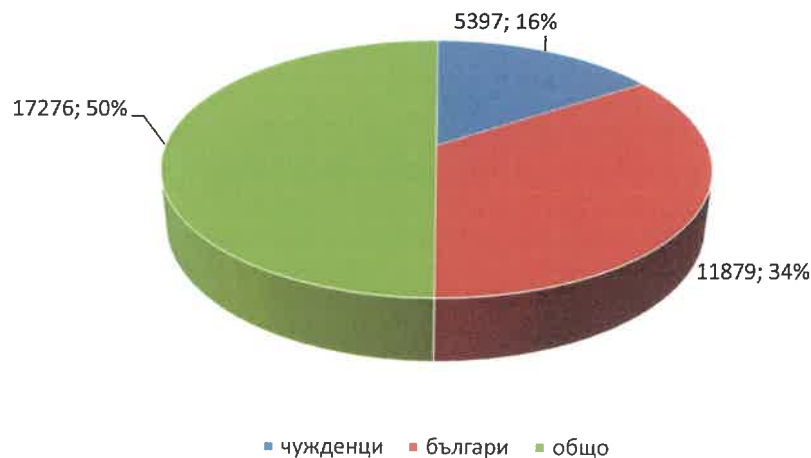
Значителен е и броят на посетителите от Великобритания, пренощували в категоризираните места за настаняване. Траен интерес към дестинацията са проявили и туристи от Германия, Украйна, Франция и Белгия. В категорията Други попадат посетителите от Дания, Израел, Русия, САЩ, Литва, Нидерландия и др. Общият брой на посетителите чужденци е около 6000 от приблизително 33 страни.

Посещения на места за настаняване и ТИЦ в община Иваново за периода от 01.01.2022г. до 31.12.2022г.

| Туристически обект | Брой посещения | | |
|---|----------------|----------|------|
| | Българи | Чужденци | Общо |
| Семеен хотел „Черния Щъркел“ – с. Нисово | 2522 | 372 | 2894 |
| Къща за гости „Милковата Къща“ – с. Кошов | 664 | 8 | 672 |
| Хотел „Русенски Лом“ – с. Кошов | 195 | - | 195 |
| Къща за гости „Детелина 2“ – с. Иваново | 2583 | 8 | 2591 |
| Къща за гости „Кладенеца-Ц“ – с. Иваново | 1256 | 6 | 1262 |
| Къща за гости „Авлига“ – с. Божичен | 318 | 111 | 429 |
| Стаи за гости „Съни дейс“ – с. Божичен | 406 | - | 406 |
| Къща за гости „Седем поколения“ – с. Кошов | 71 | 9 | 80 |
| Хотел „Седем поколения“ – с. Мечка | 2996 | 2274 | 5270 |
| Къща за гости „Ерида“ – с. Тръстеник | 597 | 41 | 638 |
| Стаи за гости „Недината стая 1“ – с. Червен | 27 | 4 | 31 |
| Стаи за гости „Недината стая 2“ – с. Червен | 17 | 4 | 21 |
| Стаи за гости „Недината стая 3“ – с. Червен | 15 | 4 | 19 |

| | | | |
|---|--------------|-------------|--------------|
| Стаи за гости „Недината стая 4“ – с. Червен | 10 | 2 | 12 |
| Стаи за гости „Недината стая 5“ – с. Червен | 2 | - | 2 |
| Къща за гости „Интрига“ – с. Червен | 118 | - | 118 |
| Стаи за гости „Крейзи хаус 1“ - с. Красен | - | 1095 | 1095 |
| Стаи за гости „Крейзи хаус 2“ - с. Красен | - | 1422 | 1422 |
| Къща за гости „Малави Красен“ - с. Красен | 12 | 16 | 28 |
| Къща за гости „Малави Къща за гости Красен“ - с. Красен | 4 | 1 | 5 |
| Туристически информационен център (ТИЦ) – с. Иваново | 66 | 20 | 86 |
| Всички | 11879 | 5397 | 17276 |

брой посещения на места за настаняване и ТИЦ



(Диagr.5)

Профилът на посетилите община Иваново туристи остава непроменен и през 2022 г. включва главно хора в активна възраст, попадащи в категорията индивидуални туристи, които пътуват със своите семейства или на малки групи от 2 - 5 души. Търсещите краткотраен отдих са основна част от посетителите, но се наблюдава и тенденция към по-продължителен престой на туристи в селата Мечка, Нисово, Божичен и Иваново. Може да се отчете, че има търсене към по-високо качество в обслужването.

Разширеното предлагане в някои от местата за настаняване намира своите клиенти, но типичния потребител за общината си остава клиентът със средно-високи доходи, търсец най-добър баланс между цена и качество. Според данните за посещенията в ТИЦ, интересът към дестинацията на преобладаващата част от тях е провокиран главно от АР “Скални църкви при село Иваново” като един от десетте обекта в България под егидата на ЮНЕСКО. АР “Средновековен град Червен“ през изтеклия сезон също печели популярност - от обекта са се интересували 20% от потърсилите информация в ТИЦ туристи.

По-голямата част от туристите през 2022г. са ползвали основни туристически услуги, макар да има интерес и към допълнителни такива като велосипеди и коли под наем, екскурзовод и др.

V. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

Свободното движение на хора и наличието на обект от Списъка на световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО са причина за интереса на множество туристи към забележителностите на територията на община Иваново. Голяма част от тях са чужденци. През последните няколко години общината постигна значителен напредък в развитието на туризма. Целенасочените действия за надграждане и устойчивост дадоха своя реален ефект. През настоящата година в общината са категоризирани четири нови заведения за хранене, две места за настаняване и две места за настаняване са получили регистрация.

През настоящата година посетителите в общината, а също така и приходите от туризъм в сравнение с предходната година бележат увеличение. Според предоставената ни от Регионален исторически музей – Русе статистика, през 2022 г. АР „Скални църкви при с. Иваново“ са посетени от 16835 души. Спрямо 2021 г., когато техният брой е бил 13442, с реализиран 25 % ръст, на посещаемостта. Независимо от този резултат, делът на културния туризъм в цялостната палитра на предлаганите в общината туристически продукти остава непроменен и ще бъде базов за по-нататъшното разгръщане на сектора.

По отношение на планираните дейности не са констатирани недостатъци. Част от тях са с постоянен характер, други - в процес на изпълнение и фигурират в програмата за развитие на туризма. Постигането на устойчивост на туристическия сектор и утвърждаването на община Иваново като разпознаваема туристическа дестинация със запазени природна среда и културно наследство ще продължат да са приоритет за нейното интегрирано развитие. Набелязаните цели и мерките за тяхното постигане в Програмата за развитие на туризма за 2022 г. са съобразени и с визията за развитие на сектора за периода 2020-2030 г., заложена и в Областната стратегия развитие на туризма в област Русе за същия период. Те са ясно дефинирани и реалистични, и се изпълняват в рамките на общинския бюджет.

Въз основа на наблюдаваните показатели, може да се отчете, че програмата отговаря на изискването за икономичност, а планираните мерки са в рамките на компетентност на администрацията. Наличните човешки и технически ресурси също се използват ефективно. Мониторингът се осъществява на базата на постъпващата информация от ОЕККТО, данни от Данъчната служба в общината, от Регионален исторически музей – Русе, данни от ЕСТИ, статистика и доклади.

Изготвил: ...

Марина Накова
Мл. експерт в Дирекция „СА“